

Dr. Abonyi Tamás

NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság



Végzettségek:

- Állatorvostudományi Egyetem, 1981.

Kutatási terület:

- Haszonállatok egészségvédelme, állománydiagnosztika

Korábbi munkahelyek:

- MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet Kísérleti Gazdasága Martonvásár,
- Állatorvostudományi Egyetem Belgyógyászati Tanszék és Klinika,
- Pfizer Kft., Állategészségügy
- A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságát 2010-től 2022-ig vezette

Jelenlegi:

- Jelenleg az Országos Főállatorvos diagnosztikai megbízottja.



nébih

termőföldtől
az asztalig

GÜMŐKÓR

...

**...egy legyőzöttnek hitt betegség
ismételt megjelenése...**

Dr. Abonyi Tamás

2022. december 1.

**Szarvasmarha-ágazati Szemináriumok
Szolnok**

A gümőkór

- Rendszerint időnten lezajló, specifikus gyulladásos folyamatokkal, az érintett szövetek elhalásával, beolvadásával járó mycobaktériumok által előidézett fertőző betegség.
- Előfordul az emberben, házi és vadon élő emlős állatokban, madarakban, számos más rendszertani egységbe tartozó állatokban.
- Zoonózis!!!
- Sav- és alkoholálló, rövid egyenes pálcikaszerű baktérium. Alkoholállóságát a sejtfalban lévő zsír és viaszanyagok, hosszú C láncú mikolsavak az ide kötődő arabinogalaktan adja.

Ellenálló képessége nagy

- Bélsárban, legelőn, nyáron 2 hónap,
- Télen 5 hónap,
- Trágya, alom 3 hétig,
- Hullában 1-3 hónap,
- Kemény sajtokban 5-30 nap, lágy sajtokban 1-2 hónap,
- Fertőzött állat tejében a savanyodás ellenére 15 napig is túlélhet,
- Közvetlen napfényen 12 óra.

M. bovis, M. caprae

Kórokozó, Kórfejlődés

- A kialakuló elváltozás függ a kórokozó fajától, mennyiségétől, virulenciájától, a gazda szervezet ellenálló képességétől, vagy proliferatív vagy exudatív folyamatokban válik láthatóvá.
- A szervezetet megfertőző baktérium a makrofágokba, dendrikus sejtekbe jut, típusos esetben a kialakuló sejtes immunválasz miatt gümő keletkezik. Kialakulása, a behatolás helyén a baktériumot hisciocyták vastag rétege veszi körül, ezekhez Langhans-típusú óriássejtek, lymphocyták csatlakoznak, a sejtek közé fibrinogénben gazdag, megalvadó savó áramlik.
- A bakt. toxikus anyagcsere termékei, valamint az elhaló sejtekből kiszabaduló TNF, gammainterferon, IL2 hatására a sejtmagok degradálódása, a gümőben elfolyósodással járó elhalás alakul ki.

Mennyi ideje fennálló folyamatot tudunk kimutatni?

- Szövetteni módszerrel kimutatható gümő 1-3 hét alatt kialakul,
- Makroszkóposan felismerhető gümő 3 hetes vagy idősebb folyamat.
- 50 nap elteltével a gümőben mészsók rakódnak le.
- Kórszövetteni módszerekkel 6 hónapnál régebbre nem lehet visszavezetni.

Kórlefolyás

- Jellegzetes szakaszosság figyelhető meg.
- Tökéletes primer komplexus.
- Nem tökéletes primer komplexus.
- A kórokozó a primer gócból lympho-haematogen úton, a szervezet specifikus védettségének függvényében újabb szerveket betegít meg. Ez a korai generalizáció, mely lehet:
 - **akut** , a megtámadott szervekben az előbbi folyamat során sok apró góc alakul ki, heveny miliáris gümőkór, ennek következtében elhullás is lehet.
 - az **elhúzódó** esetben a folyamat rövidebb-hosszabb időre megnyugodhat.

Kórlefolyás 2

- Az aktiválódó gócból kiszabaduló (endogén reinfectio), vagy ismételt, külső fertőződésből (superinfectio) során a bakt. az allergiás szervezet fokozott ellenállásának köszönhetően csak egyes szervekben (tüdő, bél, tőgy) üregrendszerében terjednek (idült szervi gümőkór), a nyirok- és véráramban nem jut be, ezért a szervek nycsiban friss gócok nem keletkeznek. Az érintett szervekben nagykiterjedésű, elsajtosodott, beolvadt gócokat találunk.
- A folyamat végén a bakt. ismételt szóródása a letörési szak, vagy **késői generalizáció**, melynek során miliáris gócok, túlnyomó részben exudatív folyamatokkal, az érintett szervekben kiterjedt elhalás, beolvadás alakul ki.

Esetismertetés

- Kerteskő
- Olasz vágásra küldött 2 év alatti bikák
- Direkt PCR vizsgálat Velencében
- Származási állomány IDTBC tesztje
- 800 állatból 150 reagáló, 50-70 mm-es reakciók
- állománycsere
- Tiszaeszlár
- Belföldi vásárlást követő karanténban 75 állatból 26 IDTBC pozitív, valamennyit levágattuk,
- származási állomány IDTBC vizsgálat 100 állatból 50 pozitív, 25 kétes
- állománycsere

Tömörkény

- Állatorvos váltás
- Tiszta lappal akartak indulni
- IDTBC pozitív állatok kiemelés
- Hely zárlat, 60 nap múlva ismételt vizsgálat
- 146 pozitív egyed,
- állománycsere













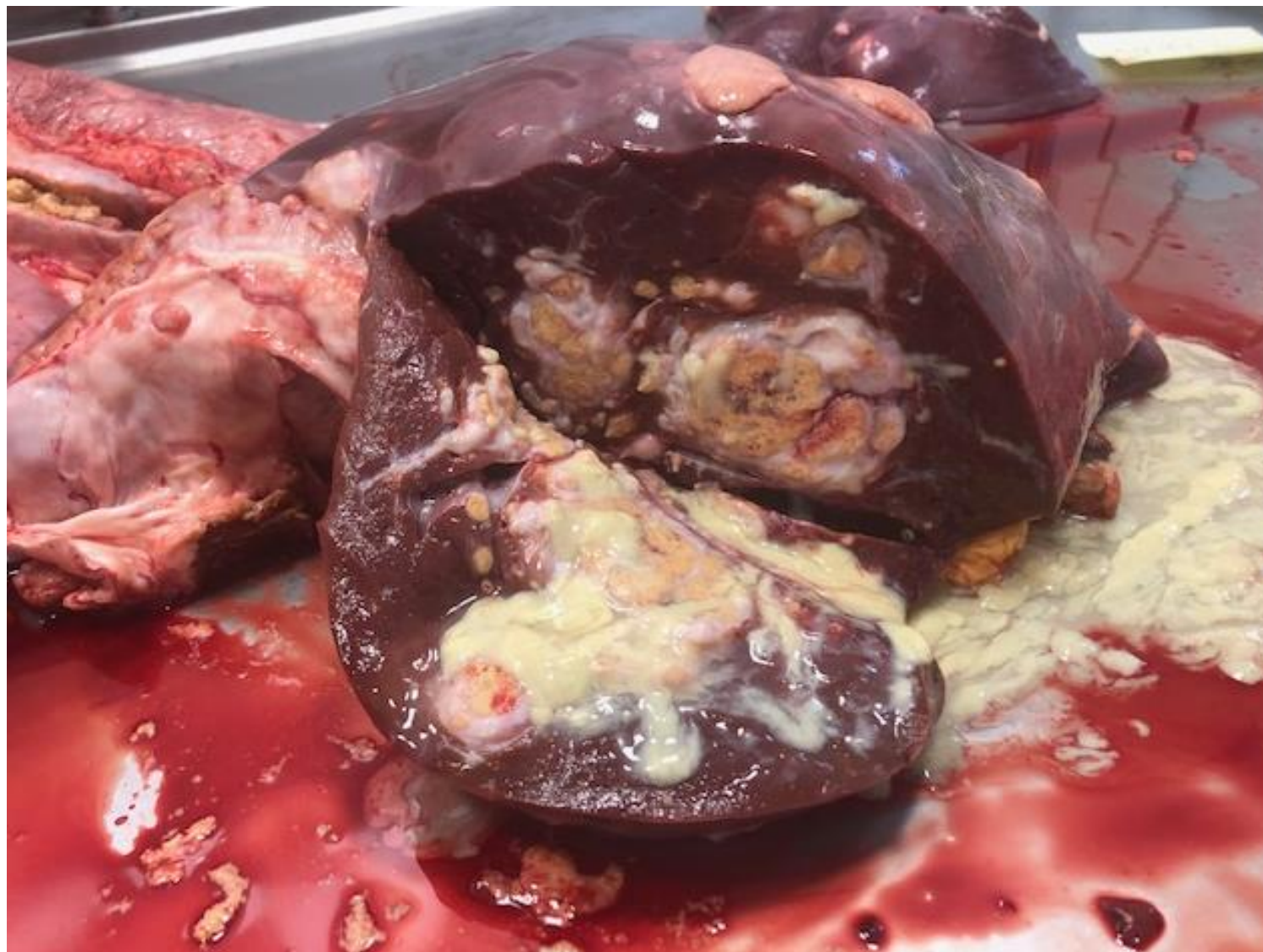




































Nincs kimutatott reakció az IDT próbánál

- Okai:
 - Praeallergiás állapot 1-3 héttel a fertőzést követően.
 - Nagyon ritkán, a fertőzés a primer komplexusnál elakad, „gyógyul”, az allergiás készség megszűnhet, miközben az eltokolt gócban a baktérium életben van.
 - Letörési szakban, a betegség végső stádiumában, a szervezet védekező képessége kimerül, ezért az IDT során a beadás helyén nem alakul ki reakció. DE a klinikai vizsgálat a betegség előre haladott voltát állapítja meg!
 - ??? ? !!!!!

Mennyi idő alatt alakulhat ki a bemutatott
elváltozás?

Felróható-e az előbb látott elváltozás
kialakulása az állattulajdonosnak, az ellátó
állatorvosoknak?

Lehetséges, hogy ez a kép csak a jéghegy csúcsa?

Köszönöm a figyelmet!